

Director:

ANDREU-AVELI ARTÍS I TOMÁS
 Editor: Diario Tele/eXpres, S. A.
 Redacció, Administració i Publicitat: Aragó, 390 - BARCELONA-13
 Apartat de Correus 1.525
 TELEX: 05784

Telèfons:
 225 05 26 — 225 40 65 — 225 44 87

Tallers:
 «Publicaciones Reunidas, S. A.»
 Aragó, 390 - Barcelona-13 -
 Dipòsit legal: B. 23313/66

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
 Espanya, Andorra, Portugal, Filipines, Marroc i Amèrica (excepte Estats Units i Puerto Rico):
 Semestre: 390 ptes. Any: 780 ptes.
 Altres països:
 Semestre: 455 ptes. Any: 905 ptes.
 Números endarrerits: 2 ptes. de recàrrec
 Pagament anticipat per gir postal, xec, o transferència
 En els preus de subscripció hi van inclosos els números extraordinaris
 Les subscripcions començaran amb el primer número del mes següent al de la sollicitud

sumari

Pàg. 8	RAIMON I PREMSA	per GUILLEM FRONTERA
Pàg. 9	EL NOU VALLÈS	per FREDERIC RODA
Pàg. 15	MIRÓ GRAU-GARRIGA I TAPISSOS AYMAT, un equip	per J. TORTOSA
Pàg. 17	ELS CARDENALS OTTAVIANI I ALFRINK	per OCTAVI FULLAT
Pàg. 20	LA DEMOCRÀTICA FRANÇA CONTRA LA PORNOGRAFIA	per ANNA ISANDA
Pàgs. 21 i 22	AMÈRICA LLATINA: UN CONTINENT INEXPLORAT	per MIQUEL SELLARÉS
Pàg. 23	UNA MENA DE RAU-RAU	per SEMPRONIO
Pàgs. 24 i 25	FELINI - SATIRICON: UN GRAN EQUIVOC CULTURAL	per TERENCI MOIX
Pàg. 28	SALÓNICA	per J. B. XURIGUERA
Pàg. 34	PRINCIPIS I TÀCTIQUES	per MANUEL CRUELLS
Pàg. 35	LES SITUACIONS GRATUITES	per FELIP CID

I totes les seccions habituals de la revista

fer bones obres

per PERE CALDERS

TENIM tota la ciutat regirada, no pas degut a una miraculosa inquietud cívica, sinó a causa de les obres. Aquesta vegada deuen obeir a tanta urgència que no hi ha hagut temps d'esperar l'arribada massiva dels turistes, que era l'època de l'esventrament general de carrers, com aquelles mestresses de casa que fan dis-sabte entre setmana per allunyar visites inoportunes. Potser aquest any els volem rebre amb la finca endreçada, però tothom s'estranyaria molt que el motiu fos aquest. La veu popular s'inclina per altres raons, i murmura i fa acudits poc o molt bons, com ara aquell d'una senyora que pregunta a una amiga: «¿Em vas dir que el teu marit treballava a la Comissió d'Obres?» I l'amiga respon: «No, no. Et vaig dir que es treballava les comissions d'unes obres...»

Però això és maledicència pura, mereixedora de condemna. La veritat és que tot es fa per a major glòria i esplendor de l'era de l'automobilisme. És com si algú s'hagués convençut honestament que l'home passarà, però l'automòbil quedarà, amb una supervivència que no han conegut el carro ni la tartana. Així, doncs, tot el que faci nosa a aquesta deïtat permanent, des d'un arbre fins a un transeünt, ha d'ésser eliminat per molt que dolgui. El vianant, per ara, es defensa com un tigre —no sempre amb fortuna, valga'n Déu val—, fent salts de través i corregudes i amb els ulls oberts de bat a bat. Les parpelles esbatanades d'un cap de dia a l'altre poden ésser una de les causes (va d'hipòtesi) de l'insomni com a problema.

L'arbre no té tants recursos. Quiet de mena, lligat d'arrels, ha hagut de renunciar al privilegi de morir dret, i fa aquest pas tan transcendental de bursada i cos a terra. I això que compta amb una premsa excel·lent, tant constant com inútil: els centenars d'articles demanant la salvació dels arbres es converteixen, d'una manera automàtica, en notes necrològiques anticipades. Però cal admetre que les campanyes periodístiques han provocat el rubor dels taladors. No és que deixin de tallar —el fanatisme és el fanatisme—, però ja es veuen obligats a daurar la pindola, la vella, la d'abans, la que no tenia malícia anticonceptiva. Vull dir, només, que els frenètics urbanistes senten que han de donar explicacions i fer promeses de millores, a l'estil dels cirurgians: «Enfonsarem l'eina aquí i aquí, farem tals amputacions, d'una banda haurem de suprimir i de l'altra empeltar, però l'operació serà un èxit.» Són explicacions que deixen intransigent, que porten a la memòria tot de casos que han acabat malament, no per culpa de l'especialista —això mai!—, sinó perquè ha fallat el cor.

En realitat, quan a l'urbanista se li queda un carrer, una rambla o una plaça als dits (i a ell no li passa res), el que falla és el cor de la ciutat. Cor en l'accepció de conjunt de persones que fan sentir la seva veu plegades, diguem-ne la massa ciutadana. Un cor que ha emmudit per una pèrdua o disminució massa prolongada de la sensibilitat. O, simplement, per falta de ganes de cantar.

Fa temps que a algú li balla pel cap d'«arreglar» el Passeig de Gràcia, potser el més bonic de la ciutat. Escamna que l'anunci de les obres vagi precedit de la promesa formal de salvar tots els arbres i d'escurçar espais per a la circulació rodada. És possible? Ens ho creiem? A primer cop d'ull, no apareix com una operació necessària —d'aquelles de vida o mort—, i hi ha temps de pensar-ho, de consultar altres eminències, i fins i tot de sotmetre la metròpoli a una revisió general. És segur que hi ha indrets d'aquest cos nostre que requereixen intervencions més urgents, i, ja que estem disposats a fer la despesa i a passar molèsties i perills, valdria la pena de fer-nos donar una mirada a les barriades. Si no, semblarem un malalt que es desentén d'una cama gangrenada i es fa modificar el perfil del nas —un nas presentable a tot arreu, d'altra banda— a base de la cirurgia plàstica.

Si surt malament, si se'ns perd la gràcia del passeig i reben alguns arbres, com ja és costum, la culpa no serà dels planificadors ni dels generosos comerciants disposats a subvenir una part de les despeses. La culpa serà del cor de la ciutat, que fallarà una vegada més.